

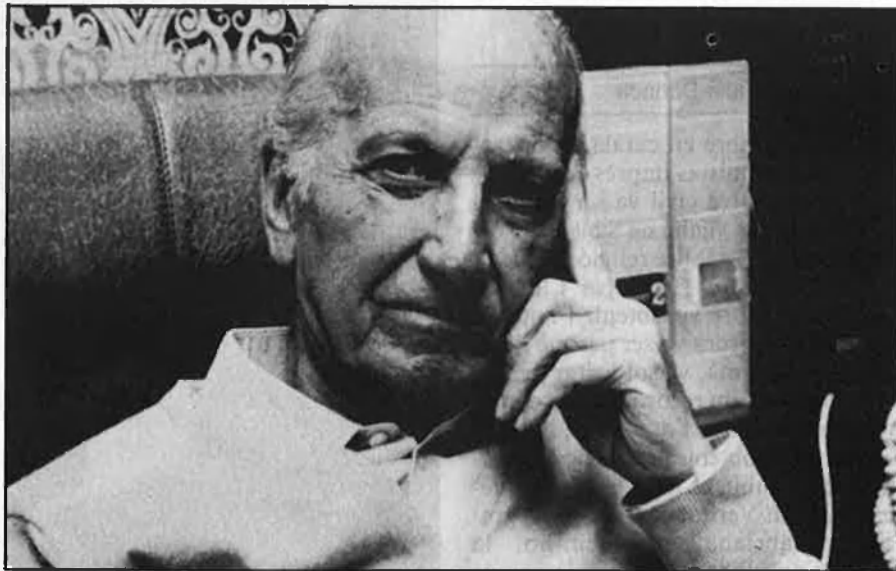
Un escriptor dedicat a la seua obra i la d'altres

Víctor Mansanet

L'escriptor barceloní Xavier Benguerel i Llobet ha estat guardonat dimarts, 2 de maig de 1988, amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes que atorga anualment Òmnium Cultural. Benguerel, de 83 anys d'edat, veu d'aquesta manera premiada la seua labor literària que començà als 22 anys, amb la publicació de les novel·les *Pàgines d'adolescent* i *La vida d'Olga*.

Destaca, sobretot, la seua obra narrativa, tot i que ha escrit també poesia i teatre, a més de traduir autors com ara Poe, Baudelaire, o Ronsard. Co-fundador d'El Club dels Novel·listes, ha rebut al llarg de la seua vida importants premis. Així, ha estat guanyador del Ramon Llull, el 1968, el Planeta del 1974 i el Premi Lletre d'Or, el 1984, per *Appassionata*. Exiliat a Xile després de la guerra del 36, tornarà a Catalunya el 1954. La major part de la seua obra ha estat traduïda a altres idiomes. □

Una breu nota i l'opinió de M. Aurèlia Capmany ens acosten a Xavier Benguerel, l'últim dels escriptors guardonats amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

Als 83 anys, Xavier Benguerel ha rebut el màxim reconeixement públic.

Xavier Benguerel publicava el 1929 *Pàgines d'un adolescent*. Diria que abandonava l'adolescència en aquestes pàgines i deliberadament entrava de ple en la narrativa que, com és sabut, és feina de gent adulta més que no pas d'escriptors excessivament joves. Seguien *La vida d'Olga*, *El teu secret*, *Suburbi* i l'estrena d'*El casament de la Xela*. Afegiu-hi, si us plau, un volum de contes, *L'home i el seu àngel*, i un volum de poemes que aparentment no tindrien continuïtat. En certa mesura és, doncs, un escriptor que iniciava la seua vida literària abans de la guerra, a una edat normal, en un país suposadament normal, al qual oferia una tècnica d'escriptura que s'instal·la en l'art d'escriure amb una voluntat incansable de perfecció.

Després vindrà l'exili. La interpretació d'una vida amb un referment en unes noves circumstàncies, en una lluita per assolir el mínim benestar digne, però contràriament a tot el que ens podríem imaginar, l'escriptor continua existint. Publica en l'exili, en aquest acte de fe indestructible que és la cultura catalana de la diàspora. Escriu, vés a saber per a quins lectors, publica, vés a saber amb quina possibilitat de venda i, per tant, de guanys, però escriu

Xavier Benguerel

Maria Aurèlia Capmany*

i publica com si l'impacte de la guerra civil i de la guerra mundial en la seva vida fos una pura circumstància que calia superar. Durant l'exili publica *Sense retorn*, *La màscara* i *L'home dins el mirall*.

La primera vegada que jo em vaig trobar a les mans una novel·la encara inèdita de Xavier Benguerel va ser el 1953, amb motiu del premi Joanot Martorell, que li va ser concedit i en el qual jo formava part del jurat. Penso que *La família Rouquier* és una excel·lent novel·la, però vull dir, de passada, que als habitants d'aquella Catalunya fantasmal, la novel·la ens arribava com la demostració que tot era possible en l'àmbit de la literatura; fins i tot era possible una bella novel·la que emparentava amb la tradició novel·listica d'abans de la guerra.

No sé si l'obra de Xavier Benguerel va ser ben entesa ni prou subratllada en aquests temps de recobriment. El novel·lista, però, no va detectar de manera negativa la dificultat de diàleg amb els intèrprets de la literatura. Ell, infle-

xible, va continuar lluitant per la perfecció del llenguatge —de tal manera que el pogué arribar a fer transparent—, per l'equilibri de la construcció novel·lesca, per tal que la lectura se'ns endugui sense cap mena d'esforç i, a més a més, per aquella última presència de l'alè poètic, que fa circular l'emoció a través de les pàgines. Contar una història, explicar el món en què ha viscut, imaginar éssers humans i passions, marquen la pauta d'aquest extraordinari novel·lista.

No em serà possible inventariar la seva vasta obra que s'estén des de l'aguda memòria, passant pel guió televisiu sobre la relació amorosa d'Alma Mahler, fins a les seves magnífiques traduccions poètiques. Citaré només les dues novel·les que a mi m'han impressionat més, *l'cària, l'cària*, que és un manifest poètic de la utopia perduda i, alhora, una atractiva novel·la del nostre món més pròxim, i *Appassionata*, una extraordinària narració que aconsegueix aquell equilibri de què parlava més amunt, l'equilibri entre la força narrativa i l'encís del clima poètic.

* Escriptora i regidora de l'Ajuntament de Barcelona